

URZĄD
PATENTOWY
PRL

OPIS PATENTOWY

53 446

Patent dodatkowy
do patentu _____

Zgłoszono: 17.III.1964 (P 104 039)

Pierwszeństwo: _____

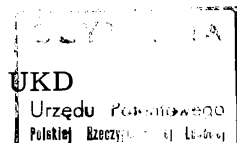
Opublikowano: 20.V.1967

Kl. 57 b, 0

57b, 1/10

MKP G 03 c

1/50

Twórca wynalazku: inż. Bohdan Putkiewicz

Właściciel patentu: Bydgoskie Zakłady Fotochemiczne Przedsiębiorstwo
Państwowe, Bydgoszcz (Polska)

Sposób wytwarzania emulsji

1

Przedmiotem wynalazku jest sposób otrzymywania emulsji przeznaczonej do materiałów służących do szybkiego fotograficznego kopiowania dokumentów lub rysunków technicznych metodą dyfuzyjną.

Dyfuzyjna metoda kopiowania polega na naświetleniu materiału światłoczułego w styku z kopiowanym oryginałem, przyłożeniu do naświetlonego materiału, który stanowić będzie negatyw kopii, nieświatłoczułego materiału pozytywowego, składającego się z podłoża i naniesionej na niego specjalnej emulsji i przetransportowaniu obu materiałów razem przez wywoływacz fotograficzny z następującym dociśnięciem jednego do drugiego stronami emulsyjnymi. W trakcie transportu przez wywoływacz naświetlone miejsca na negatywie ulegają zaczernieniu podczas gdy materiał pozytywowo jedynie nasiąka wywoływaczem. W czasie styku stron emulsyjnych obu materiałów nie naświetlone i nie wywołane halogenki srebra emulsji światłoczułej rozpuszczają się i dyfundują do emulsji materiału pozytywowego, gdzie pod wpływem tak zwanych zarodków redukcyjnych i wywoływacza redukują się do czarnego srebra obrazu pozytywowego. Po rozdzieleniu obu materiałów uzyskuje się czarno-białą fotokopię oryginału.

Materiały pozytywowe stosowane przy kopiowaniu metodą dyfuzyjną posiadają odpowiednio sporządzoną emulsję.

2

Znane tego rodzaju emulsje otrzymuje się przez zmieszanie w wodnych roztworach żelatyny lub innej substancji błonotwórczej siarczków, selenków lub koloidów metali takich jak srebro, złoto, ołów, cynk, miedź, kadm, nikiel z tiosiarczaniem sodowym. Emulsje te zawierają także substancje organiczne takie jak merkaptobenzotiazol, 1-fenyl-5-merkaptotetrazol itp., stosowanie których ma na celu uzyskiwanie obrazu pozytywowego w barwie czarnej lub niebiesko-czarnej. Jednakże przy stosowaniu tych substancji uzyskuje się małą gęstość zaczernienia, co jest niedogodne przy kopiowaniu małokontrastowych oryginałów a zatem materiały pozytywowe oparte na tych znanych emulsjach mają ograniczony zakres stosowania.

Emulsja wytworzona sposobem według wynalazku umożliwia uzyskanie czarno-białej kontrastowej fotokopii o dużej gęstości zaczernienia.

Stwierdzono, że cel ten uzyskuje się, jeżeli do 100 cz. wagowych 5—10% roztworu wodnego żelatyny lub innej substancji błonotwórczej, zawierającego 3—6% tiosiarczany sodowego i sól lub mieszaninę soli metali takich jak mangan, ołów, pallad, kadm, cynk, kobalt, nikiel, miedź w postaci halogenków lub azotanów w ilości 0,005—0,05%, wprowadza się 1—20 cz. wagowych 0,05—1% roztworu wodnego siarczku sodowego a następnie dodaje się 20—100 cz. wagowych 5—10% roztworu wodnego soli lub mieszaniny soli baru,

strontu, wapnia lub magnezu w postaci azotanów lub chlorków oraz 10—100 cz. wagowych 0,5—10% roztworu wodnego substancji powierzchniowoczynnej, zwłaszcza soli sodowych estrów siarkowych mieszaniny alkoholi oleinowego i cetylowego lub produktów kondensacji polipeptydów z kwasami tłuszczowymi. Następnie całą mieszaninę miesza się energicznie w temperaturze 40—60°C.

Obecność w emulsji otrzymywanej sposobem według wynalazku nieorganicznej soli baru, strontu, wapnia lub magnezu polepsza jakość fotokopii pod względem gęstości zaczernienia tak, że fotokopia uzyskana nawet z bardzo słabo czytelnych oryginałów jest wyraźna.

Substancje powierzchniowoczynne ułatwiają zwilżanie wywoływaczem materiału pozytywowego, dyfuzję soli srebra z materiału negatywowego do materiału pozytywowego oraz oddzielanie od siebie obu materiałów.

Według wynalazku do wytwarzania emulsji najkorzystniej stosuje się 100 cz. wagowych 8—10% roztworu wodnego żelatyny zawierającego 3—6% tiosiarczanu sodowego i sól lub mieszaninę soli metali wymienionych wyżej w ilości 0,03—0,05%, 4,5—5,5 cz. wagowych 0,8—1% roztworu wodnego siarczku sodowego, 20—50 cz. wagowych 1—10% roztworu wodnego chlorków lub azotanów baru, strontu, wapnia lub magnezu oraz 25—50 cz. wagowych 0,5—2% roztworu wodnego soli sodowych estru siarkowego mieszaniny równych części alkoholu oleinowego i cetylowego lub produktów kondensacji polipeptydów z kwasami tłuszczowymi. Otrzymany materiał pozytywowo zawiera siarczki metali w ilości 0,0025—0,01 g/m², sól baru, strontu, wapnia lub magnezu w ilości 0,5—2 g/m² oraz 0,025—1 g/m² substancji powierzchniowoczynnej.

Przykład 1. W 1000 ml wody rozpuszczono 1 g siarczanu sodowego, 3 g siarczyny sodowego i 50 g tiosiarczanu sodowego. Do roztworu dodano 10 ml 5% roztworu chlorku manganawego i wsypało 100 g żelatyny. Po 30 minutach roztwór podgrzano do 60°C. Oddzielnie sporządzono roztwór 0,4 g siarczku sodowego w 50 ml wody, roztwór 20 g chlorku wapniowego w 200 ml wody i roztwór 5 g soli sodowej estru siarkowego mieszaniny równych części alkoholu oleinowego i cetylowego w 250 ml wody. Ten ostatni podgrzano do 40°C. Następnie do energicznie mieszanego pierwszego roztworu dodano kolejno roztwory pozostałe. Po oziębieniu mieszaniny do 40°C

gotowa emulsja nadaje się do naniesienia na podłoże.

Przykład 2. Sporządzono 6% roztwór żelatyny z roztworu zawierającego w 1000 ml 1 g siarczanu sodowego, 2 g siarczyny potasowego, 30 g tiosiarczanu sodowego oraz 1 g azotanu ołowianego i 2 g chlorku kadmowego. Roztwór po spęcznieniu żelatyny podgrzano do około 50°C po czym dodano do niego 50 ml 1% roztworu siarczku sodowego. Następnie do mieszaniny wprowadzono około 500 ml uprzednio przygotowanego roztworu wodnego 10 g azotanu magnezowego, 10 g chlorku strontowego oraz 3 g Saponalu OK jako detergenta. Całość zmieszano energicznie i gotową emulsję o temperaturze 40°C wylano na podłoże.

Zastrzeżenia patentowe

1. Sposób wytwarzania emulsji, przeznaczonej do sporządzenia materiału pozytywowego służącego do szybkiego fotograficznego kopiowania metodą dyfuzyjną, zawierającej substancję błonotwórczą, tiosiarczan sodowy, siarczki metali oraz substancję powierzchniowoczynną, z roztworu wodnego żelatyny, tiosiarczanu sodowego i soli manganu, ołowiu, palladu, kadmu, cynku, kobaltu, niklu, miedzi w postaci halogenków lub azotanów lub mieszaniny tych soli, **znamienny tym**, że do roztworu żelatyny, tiosiarczanu i soli metali wprowadza się roztwór wodny siarczku sodowego a następnie dodaje się roztwór wodny soli lub mieszaniny soli baru, strontu, wapnia lub magnezu w postaci azotanów lub chlorków oraz jako substancję powierzchniowoczynną roztwór wodny soli sodowych estrów siarkowych mieszaniny alkoholi oleinowego i cetylowego lub produktów kondensacji polipeptydów z kwasami tłuszczowymi, po czym całą mieszaninę energicznie miesza się w temperaturze 40—60°C.
2. Sposób według zastrz. 1, **znamienny tym**, że stosuje się 100 cz. wagowych 8—10% roztworu wodnego żelatyny zawierającego 3—6% tiosiarczanu sodowego i 0,03—0,05% soli metali, 4,5—5,5 cz. wagowych 0,8—1% roztworu wodnego siarczku sodowego, 20—50 cz. wagowych 1—10% roztworu wodnego soli baru, strontu, wapnia lub magnezu oraz 25—50 cz. wagowych 0,5—2% roztworu wodnego soli sodowych estrów siarkowych mieszaniny alkoholi oleinowego i cetylowego lub produktów kondensacji polipeptydów z kwasami tłuszczowymi.